

ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА

УДК 338.27

JEL Classification: G33, M29

*Левченко Н.М.,
д-р наук з держ. упр., проф., проф. кафедри
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
Прилепова М.О.,
канд. екон. наук, доцент кафедри
фінансів, обліку та маркетингу,
Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА – ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІПШЕННЯ УМОВ ВЕДЕННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Постановка проблеми. Економічна безпека малого бізнесу в умовах ринкової економіки є важливою компонентою національної безпеки країни. Захищеність економічних інтересів фізичних осіб – підприємців (далі – ФОП) забезпечує стале їх функціонування та розвиток, а також сприяє економічному зростанню, формуванню конкурентного середовища та інвестиційної активності. Однак статистика останніх років свідчить про негативні тенденції змін кількості ФОПів. Вона не є аномальною, а є тією, що вказує на вразливість фізичних осіб-підприємців та значимість досконалості процедури банкрутства [1].

Досконалість процедури банкрутства, зменшення строків провадження у справах про банкрутство є запорукою: істотного поліпшення умов ведення бізнесу в Україні за тими напрямками, що враховуються Світовим банком та Міжнародною фінансовою корпорацією під час складання рейтингу «DoingBusiness»; досягнення стратегічної мети – входження України до двадцятки провідних країн світу за умовами ведення бізнесу; рівних прав та можливостей для однакового захисту всіма кредиторами боржника своїх законних інтересів у процедурах банкрутства; зменшення можливості зловживань у процедурах банкрутства [4, с. 175].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність питань банкрутства суб'єктів малого бізнесу засвідчують публікації таких вчених, як: М. Гагалюк, О. Кантерман, М. Лукашук, П. Неботова, О. Носова, М. Синіцина, Т. Ткаченко, С. Тульчинська та ін. Проте, незважаючи на досить широкий спектр досліджень з даної тематики, окремі питання до тепер залишаються опрацьованими недостатньо. Зокрема, до тепер залишаються недостатньо висвітленими питання з процедури банкрутства ФОПів, що саме і зумовлює потребу в подальших ґрунтовних дослідженнях.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд економіко-правових аспектів вдосконалення процедури банкрутства фізичних осіб – підприємців як запоруки забезпечення поліпшення умов ведення малого бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз проблем економічної безпеки малого бізнесу є невипадковим, адже саме ця форма підприємництва є найпоширенішою не тільки закордоном, а й в нашій країні (табл. 1).

І, як визнають експерти, саме ця форма підприємництва найбільш потерпає від банкрутства. Станом на кінець 2018 року кількість суб'єктів малого підприємництва-фізичних осіб склала майже 1,5 млн. осіб, що у порівнянні з показниками 2010 року ледве перевищує 82%. А отже, питання банкрутства малого бізнесу, зокрема ФОП, набувають все більшої актуальності.

Актуальність питань банкрутства пояснюється і нововведеннями із провадження у справі про неплатоспроможність ФОП, закріпленими Кодексом України з процедур банкрутства 2597-VIII (далі – КПБ) [3], що набрав чинності з 21.10.2019 р. з втратою чинності Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 2343-XII від 14.05.92 р. [6].

Особливістю даної процедури є те, що провадження у справі про неплатоспроможність боржника – ФОП може бути відкрито лише за заявою боржника і розглядається господарським судом за місцем знаходження боржника.

Таблиця 1

Динаміка показників розвитку малого підприємництва в Україні протягом 2010–2018 рр.

Роки	Суб'єкти малого підприємництва – юридичні особи		з них мікро-підприємства		Суб'єкти малого підприємництва – фізичні особи		з них суб'єкти мікро-підприємництва	
	кількість підприємств	обсяг реалізованої продукції, млн грн	кількість підприємств	обсяг реалізованої продукції, млн грн	кількість СПД	обсяг реалізованої продукції, млн грн	кількість СПД	обсяг реалізованої продукції, млн грн
2010	357241	568267,1	300445	181903,1	1804758	210930,7	1793243	190055,3
2011	354283	607782,4	295815	189799,1	1325619	199994,6	1313004	181697,8
2012	344048	672653,4	286461	212651,2	1234830	243633,8	1224315	225449,1
2013	373809	670258,5	318477	216111,4	1328392	263459,2	1318703	244546,0
2014	324598	705000,5	278922	230729,3	1590448	276299,6	1580965	255906,0
2015	327814	937112,8	284241	307450,0	1630571	381861,3	1626589	358275,8
2016	291154	1177385	247695	361784,0	1558880	474596,8	1553041	449762,4
2017	322920	1482000	278102	497777,1	1466486	585798,5	1458980	554372,4
2018	339374	1766150	292772	599625,6	1483297	730797,2	1471965	692805,0

Джерело: [8]

Відкриття провадження про неплатоспроможність ФОП передбачається лише за умов, поданих на рис. 1.

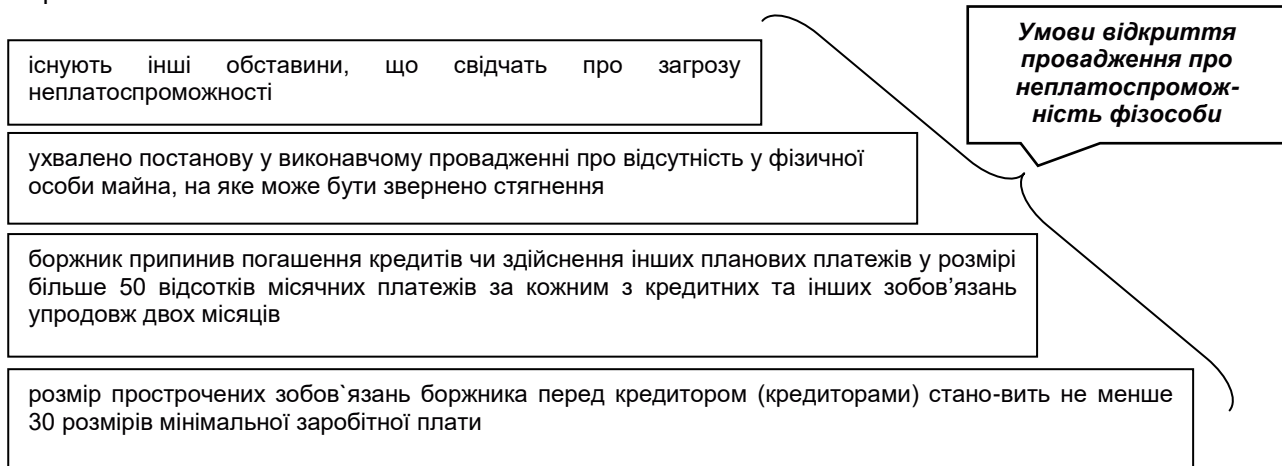

Рис. 1. Умови відкриття провадження про неплатоспроможність фізичної особи-підприємця

Джерело: [3]

Для порушення справи про банкрутство боржник зобов'язаний подати до Господарського суду пакет документів, що включає: заяву; документи, що підтверджують наявність (відсутність) у боржника статусу фізичної особи – підприємця; конкретизований список кредиторів і боржників із зазначенням загальної суми грошових вимог кредиторів; опис майна боржника, що належить йому на праві власності, із зазначенням місцезнаходження або місця зберігання майна; копії документів, що підтверджують право власності боржника на майно; перелік майна, що перебуває у заставі (іпотеці) або є обтяженим в інший спосіб, його місцезнаходження, вартість; відомості про всі наявні рахунки боржника; копію трудової книжки (за наявності); декларацію про майновий стан боржника за формою, затвердженою державним органом з питань банкрутства; докази авансування боржником на депозитний рахунок суду винагороди керуючому реструктуризацією за три місяці виконання повноважень; інформацію про наявність (відсутність) непогашеної судимості за економічні злочини та інші документи, передбачені КПК [3].

Серед перелічених документів на особливу увагу потребує подання декларація про майновий стан боржника, оскільки, згідно п. 5 ст. 116 КПК, зазначена декларація має подаватись за останні три роки (за кожен рік окремо), що передували поданню до суду заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність та містити інформацію щодо майна, доходів, а також витрат боржника і членів його сім'ї, що перевищують 30 розмірів мінімальної заробітної плати [3].

Перелік осіб, які визнаються членами сім'ї боржника, подано на рис. 2.

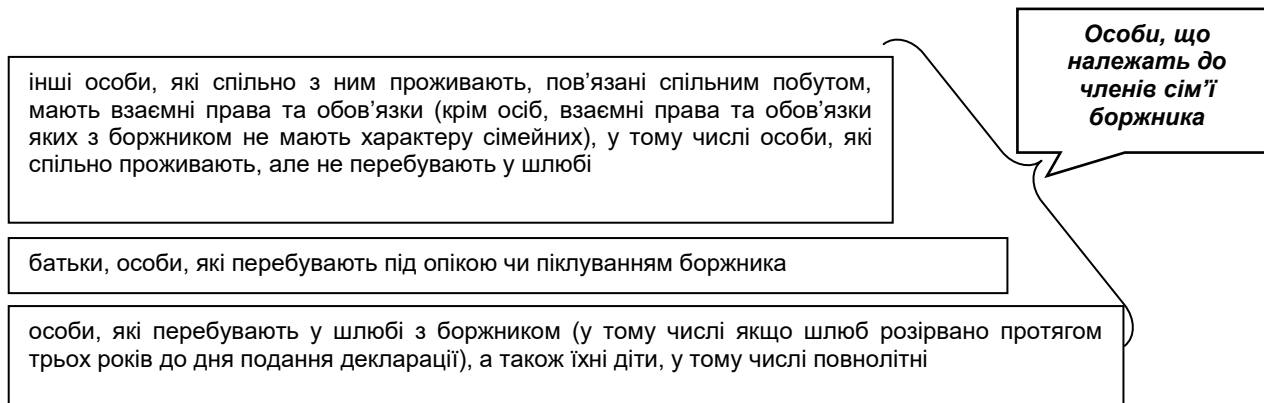

Рис. 2. Перелік осіб, що належать до членів сім'ї боржника

Джерело: [3]

Якщо рішення про відкриття провадження про банкрутство вирішилося позитивно для боржника, для нього настає низка юридичних дій, як приємних, так і не дуже.

До позитивних наслідків належить той факт, що строком на 120 днів запроваджується мораторій на всі дії кредиторів, тобто:

– боржник може не здійснювати ніяких платежів на користь кредиторів, у тому числі податків і зборів, окрім виплати аліментів та компенсації шкоди, заподіяної життю або здоров'ю іншої фізособи за рішенням суду;

– припиняються дії в рамках відкритого виконавчого провадження;

– не нараховуються штрафи та пені, не застосовується індекс інфляції до нарахувань суми боргу.

До негативних наслідків для боржника можна віднести можливі заходи забезпечення прав кредиторів, які може прийняти суд, наприклад, заборона на виїзд за кордон, можливість розпоряджатися своїм майном у вигляді передачі його третім особам, укласти договори, нарешті, накладення арешту на майно боржника [7].

Однак, господарський суд може відмовити ФОП у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність, якщо:

1) відсутні підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність;

2) боржник виконав зобов'язання перед кредитором (кредиторами) у повному обсязі до підготовчого засідання суду;

3) боржника притягнуто до адміністративної або кримінальної відповідальності за неправомірні дії, пов'язані з неплатоспроможністю;

4) боржника визнано банкрутом протягом попередніх п'яти років [3].

Якщо ж підстави для відмови у прийнятті заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність або для повернення такої заяви відсутні, то господарський суд у відповідності до ст. 117 КПК не пізніше п'яти днів з дня надходження заяви приймає ухвалу про прийняття заяви до розгляду, яка в подальшому надсилається сторонам, арбітражним керуючим, визначеним автоматизованим відбором, до органу державної виконавчої служби, приватному виконавцю, у якого виконавче провадження перебуває на виконанні, до контролюючого органу, визначеного Податковим кодексом України [5] за місцем проживання боржника, до державного органу з питань банкрутства та ін.

Задля виявлення переліку всіх кредиторів, господарським судом здійснюється офіційне оприлюднення оголошення про:

– відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника;

– мораторій на задоволення вимог кредиторів вводиться строком на 120 днів, з моменту відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника.

Однак мотивом припинення мораторію щодо задоволення забезпечених вимог кредиторів за рахунок майна боржника є не лише закінчення терміну 120 днів, а й прийняття господарським судом ухвали про визнання боржника банкрутом або ухвали про затвердження плану реструктуризації боргів [3].

За вмотивованим клопотанням сторін у справі про неплатоспроможність чи за своєю ініціативою господарський суд може вжити заходів для забезпечення вимог кредиторів, перелік яких подано на рис. 3.

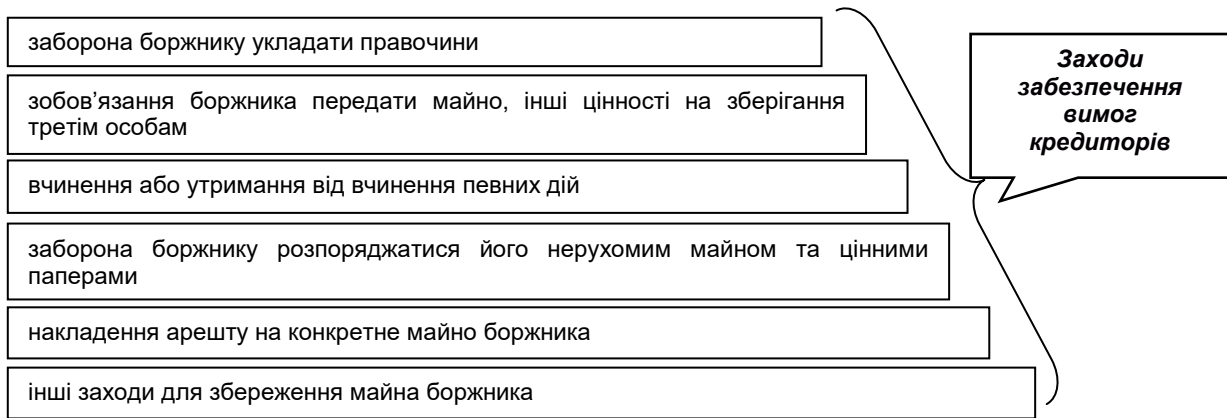

Рис. 3. Перелік заходів для забезпечення вимог кредиторів

Джерело: [3]

У термін не пізніше 60 днів з дня відкриття провадження у справі про неплатоспроможність згідно ст. 12 КПБ передбачено здійснення попереднього засідання суду, на якому визначаються дата засідання з розгляду, погодженого кредиторами плану реструктуризації боргів, прийняття рішення про перехід до процедури погашення боргів чи про закриття провадження у справі [3].

З моменту затвердження плану реструктуризації боргів, призначеним господарським судом арбітражним керуючим, розпочинається задоволення вимог кредиторів. Строк виконання плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність не може перевищувати п'ять років. Однак, за вмотивованими клопотаннями боржника та за умови погашення понад 80% вимог кредиторів, господарський суд може продовжити строк виконання плану реструктуризації боргів боржника понад граничний строк.

По закінченню строку виконання плану реструктуризації боргів боржника або дострокового погашення боргових зобов'язань, боржник зобов'язаний надати суду та кредиторам (включеним до плану реструктуризації боргів), звіт про виконання плану реструктуризації боргів [3].

Господарський суд у п'ятиденний строк після отримання звіту про виконання плану реструктуризації боргів боржника, але не пізніше 10 днів після закінчення строку виконання такого плану, призначає судові засідання для його розгляду, за результатами якого згідно ст. 129 КПБ постановляє одне з таких рішень:

1) про закриття провадження у справі про неплатоспроможність у зв'язку з виконанням боржником плану реструктуризації боргів;

2) про невиконання боржником плану реструктуризації боргів, визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника [3].

З визнанням боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника господарським судом призначається керуючий реалізацією майна, який у термін не пізніше 30 днів з дня введення процедури погашення боргів боржника, спільно з боржником проводить інвентаризацію майна боржника та визначає його вартість задля подальшої реалізації.

Майно боржника, що підлягає реалізації у процедурі погашення боргів боржника, складає ліквідаційну масу, до складу якої згідно ст. 131 КПБ включається все майно боржника, що перебуває у його власності, а також те, що буде отримано боржником у власність після визнання його банкрутом і до завершення процедури погашення боргів боржника [3].

До складу ліквідаційної маси може бути включено і майно, що є часткою боржника у спільній власності. У такому разі відбувається виділення частки боржника із спільного майна за правилами, передбаченими цивільним законодавством.

В той же час житло, яке є єдиним місцем проживання сім'ї боржника (квартира загальною площею не більше 60 квадратних метрів або житловою площею не більше 13,65 квадратного метра на кожного члена сім'ї боржника чи житловий будинок загальною площею не більше 120 квадратних метрів) та не є предметом забезпечення, а також інше майно боржника, на яке згідно із законодавством не може бути звернено стягнення, а також кошти, що перебувають на рахунках боржника у пенсійних фондах та фондах соціального страхування згідно п. 6 та 7 ст. 131 КПБ не включається до складу ліквідаційної маси [3].

Виручені кошти від реалізації майна боржника спрямовуються керуючим на задоволення вимог кредиторів, включених до реєстру вимог кредиторів у відповідності до черговості, визначеної п. 4 ст. 133 КПБ:

1) у першу чергу задовольняються вимоги до боржника щодо сплати аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування;

2) у другу чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та проводяться розрахунки з іншими кредиторами;

3) у третю чергу сплачуються неустойки (штраф, пеня), внесені до реєстру вимог кредиторів [3].

Вимоги кожної наступної черги задовольняються за рахунок коштів від продажу майна боржника після повного задоволення вимог попередньої черги.

За недостатності коштів, одержаних від продажу майна банкрута, для повного задоволення всіх вимог однієї черги вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належить кожному кредиторів однієї черги [3].

У разі ж повного погашення боргових зобов'язань господарський суд постановляє ухвалу про завершення процедури погашення боргів боржника та закриття провадження у справі про неплатоспроможність.

Якщо ФОП буде визнано господарським судом банкрутом, то для цієї особи настають такі наслідки (ст. 135 КПБ):

– протягом 5 років після визнання банкрутом фізособа зобов'язана перед укладенням договорів позики, кредитних договорів, договорів поручництва або договорів застави письмово повідомляти про факт своєї неплатоспроможності інші сторони таких договорів;

– протягом 3 років після визнання банкрутом фізособа не може вважатися такою, що має бездоганну ділову репутацію. А це означає, що протягом цього строку банкрут не має права займатися деякими видами діяльності [2, с. 15].

Таким чином, алгоритм процедури банкрутства ФОП схематично набуває вигляду, поданого на рис. 4.

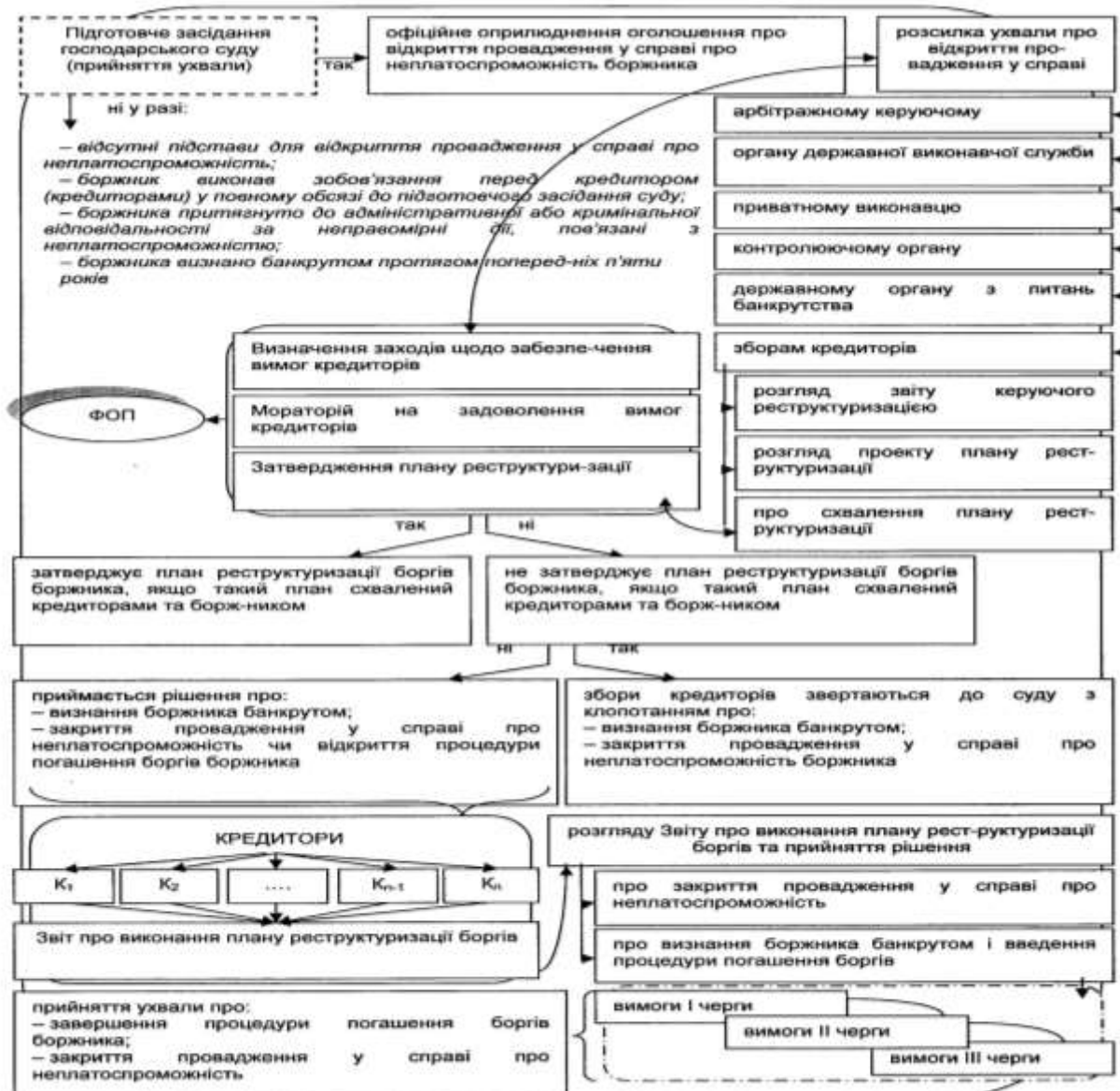

Рис. 4. Алгоритм процедури банкрутства фізичних осіб-підприємців
Джерело: авторське бачення за [3]

Алгоритм процедури банкрутства ФОПів має стати фундаментальною основою при прийнятті ФОПами рішення щодо звернення до господарського суду з питань відкриття провадження про їх неплатоспроможність.

Висновки з проведеного дослідження. За результатами проведеного дослідження розглянуто економіко-правові аспекти вдосконалення процедури банкрутства фізичних осіб – підприємців як запоруки забезпечення поліпшення умов ведення малого бізнесу та розроблено алгоритм процедури банкрутства ФОПів, запровадження якого має стати фундаментальною основою при розробці Методичних рекомендацій зі звернення фізичних осіб – підприємців до господарського суду з питань відкриття провадження про їх неплатоспроможність.

Бібліографічний список

1. Галалюк М. Що зміниться в банкрутстві фізичних осіб-підприємців. *Бізнес цензор*. URL: <https://biz.censor.net.ua/m3101808> (дата звернення: 10.12.2019).
2. Кантерман О. На порозі – уведення в дію Кодексу з процедур банкрутства: вивчаємо нововведення. *Баланс*. 2019. № 75(1948). С. 13-15.
3. Кодекс України про банкрутство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2019).
4. Лукашук М. Правове регулювання банкрутства фізичних осіб на підставі Кодексу України з процедур банкрутства. *Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства*: збір. наукових статей / за заг. ред. С.В. Жукова. Київ: Алерта, 2019. С. 174-181.
5. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.12.2019).
6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.92 р. № 2343-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12> (дата звернення: 12.12.2019).
7. Синіцин М. Як фізична особа може стати банкрутом і не платити борги: чи це можливо? URL: <https://ua.112.ua/statji/staty-bankrutom-i-ne-platyty-borhy-chy-tse-mozhlyvo-512328.html> (дата звернення: 12.12.2019).
8. Україна у цифрах: статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm (дата звернення: 12.12.2019).

References

1. Halaliuk, M. "What will change in the bankruptcy of individual entrepreneurs", *Biznes tsenzor*, available at: <https://biz.censor.net.ua/m3101808> (access date December 10, 2019).
2. Kanterman, O. (2019), "On the threshold – introduction of the Code of bankruptcy proceedings, exploring innovation", *Balans*, no. 75(1948), pp. 13-15.
3. *Kodeks Ukrainy pro bankrutstvo* [Code of Ukraine about Bankruptcy], available at: <https://zakon.rada.gov.ua> (access date December 10, 2019).
4. Lukashuk, M. (2019), "Legal regulation of bankruptcy of individuals under the Code of Ukraine about Bankruptcy proceedings", In: Zhukov, S.V. *Zastosuvannia norm Kodeksu Ukrainy z protsedur bankrutstva: zbir. naukovykh statei* [Application of Code of Ukraine about Bankruptcy proceedings: Collection scientific articles], Alerta, Kyiv, Ukraine, pp. 174-181.
5. *Podatkovyi kodeks Ukrainy* [Tax Code of Ukraine], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (access date December 10, 2019).
6. Verkhovna Rada Ukrainy (1992), *Pro vidnovlennia platospromozhnosti borzhnyka abo vyznannia yoho bankrutom* [On the resumption of the debtor's solvency or declaring him bankrupt], *Zakon Ukrainy* dated 15.05.1992 no. 2343-XII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12> (access date December 12, 2019).
7. Synitsyn, M. "How can an individual go bankrupt and not pay debts: is this possible?", available at: <https://ua.112.ua/statji/staty-bankrutom-i-ne-platyty-borhy-chy-tse-mozhlyvo-512328.html> (access date December 12, 2019).
8. *Ukraina u tsyfrakh: statystychnyi zbirnyk* [Ukraine in figures: Statistical Yearbook], available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm (access date December 12, 2019).

Левченко Н.М., Прилепова М.О. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА – ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІПШЕННЯ УМОВ ВЕДЕННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Мета. Розгляд економіко-правових аспектів вдосконалення процедури банкрутства фізичних осіб – підприємців як запоруки забезпечення поліпшення умов ведення малого бізнесу.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: статистичний – при дослідженні динаміки показників розвитку малого підприємництва в Україні; системний – при розгляді економіко-правових аспектів процедури банкрутства фізичних осіб-підприємців; логічний і монографічний – при послідовності викладення результатів дослідження; графічний – при побудові алгоритму процедури банкрутства фізичних осіб-підприємців.

Результати. Досліджено динаміку показників розвитку малого підприємництва в Україні. Розглянуто економіко-правові аспекти процедури банкрутства фізичних осіб-підприємців відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства.

Наукова новизна. Розроблено алгоритм процедури банкрутства фізичних осіб-підприємців, запровадження якого має стати фундаментальною основою при розробці Методичних рекомендацій зі звернення фізичних осіб – підприємців до господарського суду з питань відкриття провадження про їх неплатоспроможність.

Практична значущість. Запровадження алгоритму процедури банкрутства фізичних осіб-підприємців має стати запорукою істотного поліпшення умов ведення бізнесу в Україні, досягнення стратегічної мети – входження України до двадцятки провідних країн світу за умовами ведення бізнесу та зменшення можливості зловживань у процедурах банкрутства.

Ключові слова: неплатоспроможність боржника, банкрутство, процедура банкрутства, провадження про банкрутство, фізичні особи-підприємці, ліквідаційна маса, вимоги кредиторів.

Levchenko N.M., Pryliepova M.O. IMPROVEMENT OF THE BANKRUPTCY PROCEDURE – A GUARANTEE TO ENSURE THE IMPROVEMENT OF SMALL BUSINESS CONDITIONS

Purpose. The aim of the article is consideration of economic and legal aspects of improvement of bankruptcy procedure of individuals-entrepreneurs as a guarantee for improvement of small business conditions.

Methodology of research. General and special methods are used in the course of the research, in particular: statistical – in studying the dynamics of indicators of small business development in Ukraine; systemic –when considering the economic and legal aspects of bankruptcy of individuals-entrepreneurs; logical and monographic – in the sequence of presentation of research results; graphic – when constructing the algorithm of bankruptcy procedure of individuals-entrepreneurs.

Findings. The dynamics of indicators of development of small business in Ukraine is investigated. The economic and legal aspects of bankruptcy of individuals-entrepreneurs in accordance with the Bankruptcy Code of Ukraine are considered.

Originality. The algorithm of bankruptcy procedure for individuals-entrepreneurs has been developed, the introduction of which should become the fundamental basis for the development of Methodological recommendations for the appeal of individuals-entrepreneurs to the economic court concerning the opening of proceedings on their insolvency.

Practical value. The introduction of the algorithm of bankruptcy procedure for individuals-entrepreneurs should be the key to a significant improvement of business conditions in Ukraine, the achievement of a strategic goal – the entry of Ukraine into the twenty leading countries in the world in terms of doing business and reducing the possibility of abuse in bankruptcy procedures.

Keywords: insolvency of the debtor, bankruptcy, bankruptcy procedure, bankruptcy proceedings, individuals-entrepreneurs, liquidation mass, claims of creditors.

Левченко Н.М. Прилепова М.А. УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕДУРЫ БАНКРОТСТВА – ЗАЛОГ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УЛУЧШЕНИЯ УСЛОВИЙ ВЕДЕНИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА

Цель. Рассмотрение экономико-правовых аспектов усовершенствования процедуры банкротства физических лиц – предпринимателей как основы обеспечения улучшения условий ведения малого бизнеса.

Методика исследования. В процессе исследования использованы общенаучные и специальные методы, в частности: статистический – при исследовании динамики показателей развития малого предпринимательства в Украине; системный – при рассмотрении экономико-правовых аспектов процедуры банкротства физических лиц-предпринимателей; логический и монографический – при последовательности изложения результатов исследования; графический – при построении алгоритма процедуры банкротства физических лиц-предпринимателей.

Результаты. Исследована динамика показателей развития малого предпринимательства в Украине. Рассмотрены экономико-правовые аспекты процедуры банкротства физических лиц-предпринимателей в соответствии с Кодексом Украины по процедурам банкротства.

Научная новизна. Разработан алгоритм процедуры банкротства физических лиц-предпринимателей, введение которого должно стать фундаментальной основой при разработке Методических рекомендаций по обращению физических лиц – предпринимателей в хозяйственный суд по вопросам открытия производства о их неплатежеспособности.

Практическая значимость. Внедрение алгоритма процедуры банкротства физических лиц-предпринимателей должно стать залогом существенного улучшения условий ведения бизнеса в Украине, достижения стратегической цели – вхождения Украины в двадцатку ведущих стран мира по условиям ведения бизнеса и уменьшению возможности злоупотреблений в процедурах банкротства.

Ключевые слова: неплатежеспособность должника, банкротство, процедура банкротства, производство о банкротстве, физические лица-предприниматели, ликвидационная масса, требования кредитором.